

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hónap 2 frt 50 kr.
 Három hónap 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr. árral kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyházasos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár

A nyilttérben:

minden négyházasos garmond sor díja 15 kr.
 Felvett összeköttetésben levő hirdető-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adandók.

Megjelen: hetenként egyszer.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

— vasárnap reggel. —

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

Meghívó.

Léva város képviselő testülete folyó évi december hó 11-én délután 4 órakor a város-ház termében rendes közgyűlést tart, melyben való részvételre alul czimzett uraságot mint a képviselő testület tagját biztositással meghívom.

Kelt Léván, 1894. évi november hó 26.

Máriássy István,
polgármester.

Az úrhatnáság.

A leghitelesebb kúrforrásból vettük a következő, első tekintetre derűtséget keltő, de mélyebb megfigyelés után a legkomolyabb megiszivlést érdemlő tények leírását.

Hazánk egyik legnagyobb gyáripari telepén szükség volt egy kazánkovácsra. A telep igazgatósága szokott módon közhi hírtette, hogy a kazánkovács darabszám után való díjazás és napi két forint bér mellett felvételre kerestetik.

Az első héten nem jelent meg senki és égető szükség lévén ilyen munkásra, az igazgatóság a napibért 3 frtra hirdette. Nem akadt munkás, de nem akadt napi négy forint mellett sem.

A gyártelep tisztikarának egyik tagja akkor egy tréfás ötletet inszcenizált. Ugyanis a jelzett hirdetés mellé egy másikat publikált, mely szerint: napidíjat kerestetik a gyártelepre 70 kr. napidíj mellett. Műegyetemet végzett egyének előnyben részesülnek.

S mi volt az eredmény? Az, hogy három nap alatt 70, mondó hetven pályázó jelentkezett, közöttük sokan műegyetemet végzett egyének is. A négy forint napikeresetre hirdetett kazánkovács állásra pedig ismét nem jelentkezett senki.

Nagyon időszerűnek találjuk közölni ezen tényt, midőn fent és lent

vérmes reményekkel kísérik a jelenben példátlan rosz tanterv és tananyag beszerzés szerint munkálkodó ipariskolák szaporodását.

Nem az értelmi szférában látjuk mi a magyar társadalom betegségeinek jeleit, hanem az erkölcsi világ körében.

A mi társadalmunknak a munkát kell tisztelni és becsülnie. Hogy egészen tisztán beszéljünk, a kézműipar munkája iránt kell emelkednie a tiszteletnek. Ezen nagy erkölcsi tényezőt nem adhatjuk meg az iskolázás által, ehhez nevelés kell, már pedig a modern iskolázás lehet talán az értelmi fejlesztés műhelye, de bizonyára nem fogja azt senki a nevelés eseményeként nevezhetni.

Nevelés — annak teljesebb fogalmában — az erkölcsi individualitásnak felkeltésében, ápolásában és fejlesztésében áll. Az nem erkölcsi működés, nem is az értelemre hat első sorban, hanem az érületre, azon belső világra, melyet kedély, szív nevezetbe foglalva ismerünk. Lehet valaki az értelmi fejlettség igen magas fokán, a nélkül, hogy egyénisége bírna azon színvonallal, midőn a jellem dísznevével illethetjük, a nélkül t. i. hogy bírna az erkölcsi akaratérő azon tartalmával, mely nemcsak a hasznót, az érzéki jót, hanem bár áldozat árán is az igazságot és jót egész eszményi teljében akarja.

Társadalmunknak eminenter nem annyira tanult, mint jellemes emberekre van szüksége, kik az élet feladataival tisztában vannak, kik nem diplomatikussá kvalifikációra, hanem erkölcsi akarat és tetterejükre alapítják ekzisztenciájukat, kik ebben keresik támaszukat, kiknek eszménye nem a siker minden áron, hanem a kötelességteljesítés minden körülmények között.

Ki tagadná, hogy a mi társadalmunk ilyen emberekben szegény? Azon rövid két évtized alatt, hogy sorsunk urává lettünk, nyakra-főre iskolázásra

adtunk magunkat. Egész tömegét természeteltük az intelligens proletariátusnak, mely tömegekben az értelmi fejlettség minden igényei meg vannak állam és társadalom irányában, a nélkül, hogy meglesse az élet konkrét feladatainak és következményeinek tudata és az abból folyó szigorú kötelességérzet magunk irányában.

Röviden fejezve ki a végeredményt: tömegeket neveltünk, melyeknek minden tagja úr akar lenni.

Tartunk tőle, hogy így leszünk a legjobban kultivált iparos szakoktatással is. Majd neveltünk gyárvezetőket és nem lesznek gyáraink, melyekben őket elhelyezzük, s kapunk belőlük — szocialdemokrata fantasztaát, mert a modern iskolázás nem pótolhatja a nevelés hiányát, ahhoz egészen más légkör kell, mint a milyen a mai iskoláinkban van. Az erkölcsi embert nem a tudás alkotja meg, hanem a szív és érzelmi világ fegyelmezése eszményi célok felé. Ezt apáink is tudták és iskoláinkban el is érték. Kövessük őket, ha társadalmunk jövőjét megóvni és biztosítani akarjuk.

Visszatérünk oda, a honnan kiindultunk. Igen is, a világ legkomikusabb, de egyuttal legszegényetesebb dolga, hogy a mi magyar középosztályunk mennyire szenved az úrhatnáság kór-ságában.

Az iskolázott proletariátus képes a legnagyobb önsanyargatásra, csak a decorumot mentse meg és úr maradjon — 70 kr. napidíj mellett. Hát az nem egész nyílt dolog t. olvasóink, hány jól élő iparos cserélte fel helyzetét cifra nyomorusággal, mert beteges becsúgya azt sajogta, hogy őt — tekintetes úrnak szólítsák? Valóban szomorú dolog.

Egyszerre két puha, meleg kis kéz befogja a szememet.

— Haragszik még?

— Oh, dehogyan haragszom, dehogyan! Összeesókoztam minden újját, az arcját, az ajkát s azt a csuf amerikai könyvet, a sarokba dobtam. Akár rá se néztek többet holtom napjáig.

Azóta se volt a kezembem olyan könyv, a melyik Amerikáról szól.

Ma került elém az első.

Ha lefektetted a gyerekeket, gyere ide Juliska; bizony meg nem bánod, ha te is megnézed.

Falk Zsigmond írta. Emlékszem a nevére; a te költőid közt is bizonyosan van egy-két keringő tőle. Lám, nem csak muzsikuss, hanem író is.

A keringőkhöz nem sokat értek, bíráld azt meg te; hanem a könyvből úgy látom, hogy okos, művelt ember, tehetséges író.

Látod, a ki eddig Amerikáról beszélt előttünk, az mind tele szájjal magasztalta az új világ csodáit. Az ügyvédünk, a ki kinn járt Chicagóban, azt mondja, hogy annyi szöveget még nem látott a világ, mint a mennyi ott van.

Falk könyve nem beszél ilyen szuperlatívusokban. Elmondja, hogy mi szép, mi jó, de azt se feleli ki, hogy mi nincs jól, mi a hiba.

Es e mondja mindezt szépen, egyszerűen, közvetlenül, úgy, hogy öröm olvasni.

Ha azt akarom tudni, hogy milyen hosszú a Pacific vasút, hogy mekkora a halandóság New-Yorkban, hány perczent amerikai van a kiállítók közt, vagy hogy felekezet szerint hogyan oszlik meg az Unió 38 államának a népessége: akkor ezzel a könyvvel nem sokra megyek, mert ezekkel a száraz adatokkal bibelődik legkevesebbet. Hanem ha arra vagyok kíváncsi, hogyan

érezheti magát egy európai ember az amerikai viszonyok közt, micsoda benyomással lehet rá az ottani társadalom ezerféle furcsasága, azt megtudom ebből a szép könyvből.

Tud rajongani is, elragadtatással emlékezni meg mindarról, a mi megérdemli: de soha el nem hallgatja, hogy mi nem tetszik neki, mit szeretne jobbnak, szebbnek látni, mint a hogy van.

Es nem nagyképszerűsödve, fontoskodóan teszi meg a megjegyzéseit; egy őszinte ember vallomása ezek; szellemes és érdekes csevegés, a mit szívesen, unalom nélkül, sőt egyre fokozódó érdeklődéssel olvashat mindenki, még ha nem is fűzi olyan kedves gyerekkori emlék Amerikához, mint engem.

Igazán, régen tetszett nekem egy könyv, mint ez. Juliska, ezt elolvassuk kétszer, háromszor is.

Budapestől. — San-Franciscoig: ez a czime. Egy rövid pillantás Németországra, érdekes leírása a tengeri utnak, hűséges referáda mindarról, a mit New Yorkban, Philadelphiában, Washingtonban, Chicagóban, San Franciscóban, Salt Lake-Cityben észrevehet egy művelt, intelligens író, a kinek megvan az adománya, hogy megfigyelje a látottakat és vonzónan, szellevesen meg is írja.

Száznál több gyönyörű kép van a kötetben; finom, tiszta valamennyi; zuhogó vizesékek, havas hegycsúcsok, rengeteg őserdő képe mellett ott vannak az emberi erő alkotásai: büszke paloták, szédítő mélységeket áthidaló viaduktok, tiszteletreméltó vén templomok . . .

Ha ez a könyv akkor a kezembe került volna! Nem bóbiskoltam volna el a lugasban; mohón faltam volna minden betűjét és ki tudja, Juliska, tán még a te csókos kis ajkad se beszélhetett volna le, hogy el ne menjek oda az érdekes újvilágba, a miről ilyen szép könyvet tud írni — az, a ki ért hozzá. ○

Kulturnövényeink őshazája.

Élénken foglalkoztatja ez a kérdés a régiségtudomány mestereit csakúgy, mint a természettudósokat, de még ma is sok körülötte a bizonytalan és homályos, mi földerítésre vár. Az első csoport művelődés történeti megálló pontokat keres benne, a másik ellenben azt óhajtja kideríteni, minő változásokat hozott létre e hosszú kultura az őseredeti növény alakokon. Dr. Buschau wilhelmshaveni hajóorvos a német anthropologok XXI. vándorgyűlésén 1890. augusztus 11—13. közt Münsterben az európai gabona nemek és egyéb kulturnövényekből 90 próbát mutatott be, a melyek történelem előtti idejű 30 különböző lel helyről valók.

A búzának, eme legrégebben művelt kalászos növénynek, Khinába való bevitelét a monda Kr. e. 3000 év előtt való időre teszi. Itáliában, Francia és Németországban, Svájc-, Ausztria és Magyarországon gyakorta leltető az újabb kőkorszaki maradványok között, még sürűbben a bronzkorszakiakban. Ilyen lelőhelyei közt legéjszakibb fekvésű Laaland sziget, mivel a dán konyhahulladékból nemcsak a búza hiányzik, hanem általában mindennemű gabona. Leggyakoribb, a hol előfordul, a közönséges búzának (Triticum vulgare) egy apróbb változata, melyet régiségénél fogva Heer csak Tr. antiquorum névvel jelöl.

Teljesen hiányzik a tönköly (Tr. spelta) a történelem előtről származó lelethelyeken, sőt úgy látszik, a rómaiak sem ismerték. Itt-ott szem elé kerül a trójai ásatásoknál a Tr. monococcum, melyet Diószegi füvész-könyve alakor néven ismer: gyakrabban a Tr. turgidum. Azt mondja Körnicke, hogy búzánk ősalakja a monococcum és megkülönböztetendő a dicocumtól. Az iránt pedig meglehetősen egyértelmű a megállapítás, hogy a búza ősi hazája a Földközi tenger keleti medencéje keretében van.

Homeros énekei szerint Diomedes és Hektor nemes lovai búzát kaptak abrakul. Theophrastus leírja a buza változatait és fölemli, hogy Babyloniában azok egyike eléri az olajbogyó nagyságát (?!), Herodotos pedig

Miért vette el Platt Shadrach háromszor a feleségét?

(Amerikai történet.)

Plat Shadrach, vagy mint röviden nevezni szokták: Shad, a csinos Jerushát vette feleségül; de szerencsétlenségére anyósánál lakott, a harcziás özvegy Pelletnénél.

Shad békeszerető és csendes ember volt, úgy, hogy apja már több ízben azon törte fejét, nem lett volna-e jobb, ha fiát Jóbnak kereszteli. S mivel oly türelmes volt, nagy kitartással is dicsekedhetett; a miről azonban sem felesége, sem pedig anyósa nem bírtak sejtellemmel. Így történt aztán, hogy a harcziás özvegy nagyon rosszul bánt Shad-dal, aki azzal vigasztalta magát, hogy előbb-utóbb a legmeggröztöttebb anyósából is kifogy a szusz. Ha tehát Pelletné megkeserítette veje életét, ez a jövőbe helyezte reményét és hagyta a vihart feje felett elzudulni.

Az egész környék bámulta Shad türelmét s mikor szerencsétlen házasetetének híre bátyjához eljutott, ez derekasan megkorholta levélben és azt írta neki a többi közt, hogy gyáva az a férfi, a ki öles ficzkó léte megijed egy anyóstól. Shad csak ennyit válaszolt: — „Van különbség anyós és anyós közt!”

Egy napon így szól hozzá a harcziás özvegy:

— Az egész Platt család nem ér egy garast. Nincs benne egy csepp életrevalóság. Mondhatom, jeles egy familia!

Az ötdöklő guny, mely e szavakban rejlett, nem tett semmi hatást Shadra, mosolyogva válaszolt:

— Igenis asszonyom, jeles egy familia,

TÁRCZA.

Mese az új világról.*

Csak nézem, nézem ezt a szép könyvet, melynek a tábláján álomszerű fátoly vonja be a büszke három árboczos tengeri gályát.

Nézem és eszembe jut az én gyerekkori ostobaságom. Mikor Juliskával kötődve azt hittem, hogy nem lehet nagyobb boldogtalanság a földön, mint ha ő kegyetlenül megtagadja a csókot, azt az első, a mit olyan sokáig kértem tőle.

— Jól van, mondtam nagy páthosszal; ha így bánik velem, én elmegyek messze, itt hagyom örökre.

— Ugyan, ugyan! Talán bizony Amerikába? — mondja Juliska nevetve.

— Oda, oda, Amerikába! — kaptam a szavába hirtelen.

— Aztán mit csinál ott? ha szabad kérderem.

— Mit tudom én? Elmegyek San-Franciskóba aranykeresőnek. Beállok New-Yorkban hajómunkásnak. Irtom az őserdőt. Bölényre vadászom Canadában. De elmegyek, biztosan elmegyek! Isten vele, Juliska.

Othon aztán bevetttem magam a lugasba. Fölköttem egy régi rossz utleirast Amerikáról: abban böngésztem. Arra már nem emlékszem, hogy ki írta, hanem hogy ügyetlenül írta, az bizonyos. Fölsorolt minden adatot, a mit csak össze tudott hordani: de egyebet nem is tudott mondani.

Ha a harag és fájdalom nem éget Juliska csapodársága miatt, bizony menten elalszom mellette. Így azonban nagy elszántsággal fordattam tovább az unalmas könyvet, hadd tudjam meg legalább belőle, hová induljak, mikor induljak?

* Dr. Falk Zsigmond: Amerikai uti jegyzetek. Budapestől San-Franciscoig. Nagy kiadással díszmű. Ára 2 frt.

azt mondja, hogy annak levelei 4 újjnyi szélesek voltak; Xenophon emlegeti, mikép ugarolták buzavetés alá a talajt. Columella és Plinius azt beszélik, hogy a tavaszbúza Thráciából terjedezett hozzájuk Itáliába; a legjobb minőségű búza Boeotiából és Sziciliából került vásárra; sokat termelt Euboea és Szardínia sziget, meg a Pontos Euxinus (Fekete tenger) környéke. Sziciliában évenként 80000 hektoliter termelt, Egyiptomban épen húsz annyi. A Pompéjben talált búzaszemek nagyságra nézve megfelelnek már a maiaknak. Tacitus korában Germánia mind az őszi, mind a tavaszt termelte; kelta neve gueniz, ó-német neve hvezi volt, honnan a Weizen származott; római triticum neve a tero, trivi, tritum igéből ered, mi cséplést és nyomatást jelent.

Az árpa Egyiptomból való és nem oly gyakori az ósvilági eredetű lelőhelyeken, mint a búza; alfajai közül legsűrűbben találkozni a hatsoros (Hordeum hexastichon) árpával, melynek apróbb változata a H. sanctum Heer; jóval ritkábban kerül szem elé a kétsoros (distichum), de végkép nem találni a négy-soros, mely úgy látszik, a másik kettőnek kereszteződéséből később eredett. Az árpa őse a H. spontaneum, melyet Traubert nem rég fűdözött föl, mint vadon növet Cyrenaiában.

Homeros mint szent áldozati gabonát többször említi az árpát, Theophrastus sorok szerint osztályozza. Columella a hatsoros őszi gabonának mondja és szól az árpa daráról, mely sóval régóta eledelül szolgál; az árpa neve kenyeret és bőséget egyaránt jelent a biblíában is. Plinius szerint ez volt Görögország első gabonaféléje, melyből kenyeret sültöttek, Caligula „Pontifex Maximus“ nevű lova árpát kaj ott abrakul. Régi német neve kersta volt, angol szászul bere, melyből a Bier vehe te eredetű.

A rozst plinus említi először; azt mondja ugyanis felőle hogy az Alpokon természetik a taurinok. És valóban e gabonanemnek sem korábról való, sem délibb lelőhelyen nyomára bukkanni nem lehet; hiányzik a régi egyiptomi sírokban csakúgy, mint a svájci kőkorszaki czölöpépítményekben. Nincs is a hindu és szemita eredetű nyelvekben szó a rozsz megjelölésére. A legrégebb rozselet bronz-korszaki és az olműzi czölöpépítményekből került napfényre; gyakrabban jön azonban elő a középkori szláv telepeken, miért valószínű, hogy szlávok hozták magukkal Keleteurópából. Dr. Buschau szerint német Roggen neve is szláv eredetű; de ehhez szó fér, mert legalább a magyarországi szlávok nyelvében zito a neve. Körnicke is azt mondja, hogy a művelés alatt álló rozsz nem a pusztasági eredetű Secale fragilenek a származéka, hanem a S. montanum é, mely szintén a Földközi tenger keleti medencéjében honos. A rozsról azt

írja Plinius, hogy ingrattissimum ventri és azt csak a taurinumiak (a mai Turin környékén) használják, mert bár nehéz emésztésű, de bőtermő; a spártaiak is éltek vele. Latin secale neve a seco, secare igéből származott, mely vágást jelent.

A zabot nem ismerte a régi Asszír, Judea, Egyiptom; Khinában első említése Kr. u. 800 évre esik. Legrégibb zableletre Montelier, Péter sziget (a Bieli tó mellett) és Hallstadt bronz kori czölöpépítményei alatt bukkantak; az Alpoktól délnek eső emelől hely egyedüli egész a középkorig, midőn megjelenik a zab az Alpok éjszaki lejtőin is és pedig elég sűrűn, úgy, hogy Buschau nyilatkozata szerint kétséges, valóban zabból készült-e a régi germánok zabkása, mint azt Plinius írja: a zab ősi hazájául ő a Balti-tenger melléki tartományokat jelöli ki. — Körnicke ellenben olyan fajok valamelyikéből származtatja, a mely a Földközi tenger környékén vadon él. A rómaiaknál a zab csak mint gaz volt ismeretes és Plinius azt hiszi felőle, hogy az árpa elfajzásából eredt. Galenus csupán állatoknak való eledelül tekintti és Kisázsziában Mysia tartományt vallja főtermőhelye gyanánt; csak Virgilius kezdi az értékét nevelni. Dán neve hafr, honnan a német Hafer származott.

A palaeolithkori ember, ki még a eszokolatlan kőeszközök használata idejében élt, nem művelt földet, vadászat- és halászatból élt; a földművelést Európában az árpa népek honosították meg. Az első kultúrnövények az újabb kőkorszakban lépnek föl, a búza és árpa mellett találni babot (Vicia), borsót, lenesét, lent, kölest. A borsót emlegeti Homeros, kedves eledele volt Heraklesnek, Rómában nagyban termesztették. A babot és lenesét ismerték és használták az egyiptomiak, az izraeliták; a görög stoikus bölcsek nehéz eledelnek tekintették mind a kettőt, tudós fej és gyöngye gyomor úgy látszik, már akkor együtt jártak, a nép azonban eczettel, olajjal vagy mézzel szivesen élvezte. Theophrastus a babot Dolichosnak nevezi és azt jegyzi meg felőle, hogy Nagy Sándor indiai hadjárata alkalmából került Indiából nyugotibb tájakra.

(Folyt. köv.)

Kisipar az ezredévi kiállításon.

Készüldök már lassanként minden tényező az 1896 iki ezredévi kiállításra, mely hogy fényes, gazdag és sikerült legyen, az minden jó magyar szívének hó óhajta. Amde ez a cél csak úgy érhető el, ha megjelenik ott az egész nemzet mindazzal, aminek ilyen nagyjelentőségű kiállításon helye lehet.

Nem lehet, nem szabad tehát elmaradni a kisiparosnak sem, mert e nélkül hiányos lenne a kiállítás. Amde, hogy a kisipar is részt vehessen, arra meg kell találni az al-

— Megtörtént, Jerusha?

— Meg, Shad! de azért remélem, ezentul is jóbarátok maradtunk!

Elváltak és Shad egyenesen kis birtokára hajtatott, mely az erdő közepén feküdt. Ezentul nem lépte többé át a harezias özvegy küszöbét s mikor egyedül ült a kandalló pattogó tüze előtt, arról emelkedett, mily szép dolog a kitarás. Szerette volna tudni, mi a harezias özvegy véleménye e dologról.

Egy este, mikor ezen törte a fejét, egyszerre kaczagni kezdett. Valami jutott az eszébe, amit nagyon okosnak talált. A következő vasárnap, mikor az özvegy és leánya a szokott időben a templomba léptek, már ott találták Shad urat egy csinos gazdasszony társaságban, akit, mint távoli rokont, az nap fogadott házába. Valahányszor Shad az isteni tisztelet alatt lopva arra felé pillantott, ahol Pelletné és Jerusha ültek, mindig erősebb lett benne a meggyőződés, hogy terve sikerülni fog. Mert a harezias özvegy arca zöld volt az elfojtott dültől, Jerusha pedig egészen sápadt a föndulástól, mikor a szép hölgyet megpillantotta.

Nem bírták ki sokáig, mert a szép gazdasszony csakugyan csinos volt és Shad magaviselete még fokozta a két nő kínját. Mikor tehát a harezias özvegy egy napon „véletlenül“ elment a rét előtt, melyen Shad dolgozott, megállott és kiöntötte e'otte szive keservét. Hogy Jerusha még mindig szereti férjét és nagyon fájlalja az elváltat. Nem volna-e férfiasabb, ha Shad végetvetne ez állapotnak?

— Ha Jerusha akarja, hogy véget vessék a dolognak, akkor küldje ki azonnal hozzám; — szólott szelid hangon Shad.

kalmas módot és segítséget, mert fájdalom, a magyar kisipar nincs abban a szerencsés helyzetben, hogy a saját erejéből, önmagára hagyatva, méltóan szerepelhessen a nagy nemzet kiállításán.

Ausztria egyeduralkodó gyári ipara főleg, azonkívül sok más, ezuttal nem részletezhető baj, a magyar ipart válságos helyzetbe sodorta. Iparosaink nagy része a legjobb akarattal, a legbuzgóbb hazafiság mellett sem képes arra, hogy áldozatokat hozzon. Mert a kiállítás költséggel jár. Meg kell a jó anyagot vásárolni, sok időt és munkát szükséges fordítani az elkészítésre. Vajjon hányan vannak olyanok, akik az anyag költségeit, a munka díját nélkülözni tudják egészen a kiállítás végéig? És még az is kérdés, vajjon csak eddig s nem tovább-e, nem marad-e a kiállítási tárgy a nyakán?

Ezenkívül van más költség is. A tárgyat Budapestre s innen vissza a kiállító költségén szállítják. Továbbá a kiállításon a tárgyak által el foglalt hely mekkorasága szerint té díjat is kell fizetni. Sok iparost ezen díjak is visszatartanak attól, hogy a kiállításon részt vegyen. Ezeket az akadályokat kell elhárítani s ez nem is tartozik a lehetetlenség közé.

A megoldás feladatának kezdeményezése és szervezése első sorban a kereskedelmi- és iparkamarákat, az ipartestületeket és iparos egyesületeket illeti. Az anyagi hozzájárulás pedig kézségi és magántestületek, valamint egyesek tiszte.

Alakítandó volna megyénként vagy városenként egy bizottság, amely fölhívna az összes iparosokat, hogy minő tárgyakat akarnak kiállítani és milyen segítség az, amire okvetlenül szükségük van? Erre aztán kikijelentene, hogy neki a szállítási-vagy térdíjra nem telik, vagy az anyag értéke erejéig kamatnélküli előlegre van szüksége, avagy csak akkor állithat ki, ha a tárgyra megrendelő akad.

Ezen az uton a bizottság rövid idő alatt megtudhatja, hogy mennyi összegre van szüksége és hozzáláthat annak előteremtéséhez. Mindenekelőtt nyilvánosságra hozza, azon iparosok nevét (például a helyi lapokban) akik csak megrendelésre állithatnak ki.

Bizonyára méltányosan és jogosan fordulhat ez a bizottság a vármegyéhez, városokhoz és községekhez, valamint különféle egyesületekhez és magánosokhoz is. Különösen a pénzintézetek járhatnak legelő a jó példával. Azonkívül maguk az iparosok rendezhetnének ezen hasznos célra különböző mulatságokat, amelyeknek anyagi támogatására fölhívják a figyelmet a lehető legzélesebb körben.

Talán sok helyen azzal is lehetné némi pénzhez jutni, hogy a megye székhelyén, vagy nagyobb városokban a vidékbeli iparosok a kiállításra szánt tárgyakat elküldés előtt együtt, néhány napra alkalmas helyen, belépő díj mellett kiállítanak? Ilyen részleges kiállítás igen tanulságos is lenne.

Szóval ilyen s ehhez hasonló uton és módon, esetleg országos segélynek kieszközölésével is meg lehet és meg kell jelenni a kisiparnak is a maga teljességében az ezredévi kiállításán.

Mert meg kell mutatni országnak és világnak, hogy a magyar iparosban meg van a tehetség, a szorgalom, a haladás iránt való érzék és a jó izlés — csakhogy sze-

Pár perc mulva kijött az asszony. Arca be volt esve, járása tévedező. Shad elébe ment, kezét nyújtott neki és szeretetjesen üdvözölte. Néhány szó elég volt a megzavart egyensúly helyreállítására és a jövő vasárnap már az egész vidék tudta, hogy Shad és Jerusha ismét egybekelnek. Csupán azt kötötte ki a boldog férj, hogy neje azontul vele lakjon, a harezias özvegy pedig a saját házában maradjon.

Ambátor Shad teljes joggal büszke lehetett volna arra, hogy kitartásával ily fényes győzelmet vívott ki a harezias özvegy felett, nem árult el semmi büzkeséget, hanem a régi szerény ember maradt. Ezentul is az volt a jelszava: Kitartás és türelem.

Shad és Jerusha még csak rövid idő óta élvezték a másodszori mézesketeket, mikor a harezias özvegy beteg lett és meghalt. Az orvos azt mondta hogy az epe ölte meg, mivel nem volt kívül veszekednie.

A „fiata“ pár boldogan élt volna, ha a nő megérti férjét. De mivel azt hitte róla, hogy gyáva s mint boldogult anyja mondja, nem egyéb „egy nagy borjuná“, gyakran megütözték eljárásán. Különösen méregbe jött akkor, mikor egy szomszédjától lovat vett, a mely szemre pompás, de valósággal nagyon esőkönnyös állat volt. Vasárnap, mikor a templomba indultak, a ló botorkálni kezdett mint egy részeg és végre lefeküdt a földre. Nem kerülte el Jerusha figyelmét, hogy a furcsa állat mókázása gunyos mosolyt esalt a nézők ajkára; s ez a guny annyira fajt neki, hogy könyek tödültek a szemébe.

A következő vasárnap Jerusha kijelentette, hogy nem megy a templomba ezen a

gény, nem boldogulhat, mert el van nyomva. Reméljük, hogy a kisipart méltóan képviselve fogjuk látni az ezredévi kiállításán s őszintén kívánjuk, hogy ez azután boldogulásukra és javukra szolgáljon!

Budapest, 1894. november 30-án.

— Hírek a világról. — A képviselőház ülése. — Veszter az interpelláció. — Új színházi intendants. — Sajtóper a Kossuth-gyász miatt. —

Tele van a főváros a világról szóló pletykákkal, s a jövendőbeli miniszteriumnak a legvalószínűbb kombinációja száll szájáról szájra. A képviselőház a jövő évi költségvetést tárgyalja, de a hangulat izgatott és a bizonytalanság érzete sajátságos benyomást tesz a jobb és baloldali képviselőkre, kik mint a jövendő kormány tagjainak névsorát iparkodnak s kulissák mögött kipuhatolni. És mindezt csupán az az egy körülmény okozta hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslat szentesítése kézik. Ebből aztán a legkülönbélebb híreket kovácsolják, a melyeknek bizonyára semmi alapjuk sincsen. A tény az, Wekerle miniszterelnök szombat Bécsebe utazott, mint mendjék, hogy jelentést tegyen a királynak a helyzetről. Ő felségénél csakugyan volt kihallgatáson, mely rövid ideig tartott, de mint a fővárosban híre van, bizonyos megállapodásra vezetett legyen. Wekerle az egyházipolitikai javaslatok szentesítését, nem hozta magával, mindamellett teljesen bizonyos, hogy a javaslatok szentesítését fognak. Bár ma ott vagyunk, a hol tegnap. A kérdés a levegőben függ, mint Damokles kardja.

Erzi ezt a képviselőház. Ezért folyik oly lanyhán a budgetvita. A héten a kereskedelmi és a földművelésügyi miniszterium költségvetése volt napirenden, ki a szónoklatokat meghallgatta. Az bizonyos, hogy sokan vannak a t. Házban, kik csak akkor vannak jelen, mikor szavazni kell. Pedig a téma elég érdekes, csak meg kell vitatni. A kereskedelmi miniszterium költségvetését a függetlenségi párt szintén nem fogadja el, főképpen az önálló vámterületet hozzák fel, melyet követelnek. Minthogy a közös vámterület megbénítja a kereskedelmet. Különben is közös lónak . . . mondja a magyar mondás és talán igaz is van. Majd hivatkoztak a forgalmi eszközök rozszant voltára, ezek javítását sürgetik. Nem különben fejlesztendőnek tartják a magyar gőzhajózást, a melyre vonatkozólag a kormány törvényjavaslatot is terjesztett be, mely a magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság megalakítását tűzte ki célul. A kereskedelmi tételt a ház elfogadta.

A földművelési költségvetésre a jövő héten körül a sor, melyhez való hozzászólásra tizenegyi képviselő iratkozott fel. Úgy látszik, hogy ez melegebb érdeklődésre talált. Nem hiába a magyar ember első sorban is gazda, csak azután kereskedő.

Egy érdekes interpelláció volt a hétre feljegyezve a ház könyvében. Veszter Imre képviselő akarta meginterpellálni a kormányt, hogy meddig türi még Kossuth Ferencz körutazásait s mivel tömi be az ezért ágaskodó német lapok száját? No, készültek is a válaszra a függetlenségi képviselők s Veszter urnak melege lett volna. Bizonyára belejutott volna a krédóba. De nem tudni mi okból, az interpellációt visszavonta nem kis multságára a képviselőháznak, mely

lovon. Shad nem vitakozott, hanem a koci elé fogta a lovat, oda állott vele a ház elé és szeliden, de ellenállhatatlan erővel emelte nejét a kocsi. Minden szerencsésen ment a templom előtti térig, de itt újra rájött a lóra a bolond óra. Ficzkádozni kezdett és szerencsésen fölfordította a kocsit, úgy, hogy a benülők a sárba estek a körülállók nagy multságára.

Jerusha lángvörös arccal ugrott fel annélkül, hogy férjét csak egy tekintetre méltatta volna, haza futott. Shad nem követte nejét, hanem a lószerszámot hozta rendbe. Mikor hazaérkezett, már nem találta otthon. A nő azalatt összecsomagolta holmiját és az anyjától örökölt házba ment lakni. Onnan másodszor indította a válópört férje ellen és a bíróság elég udvarias volt őt a legrövidebb idő alatt zsarnok férjétől megszabadítani.

Egyszer hetenkint látta Jerushát, még pedig a templomban. Az asszony mindig kíséret nélkül jött oda és ment haza. Az istentisztelet után Shad rendesen hozzá lépett s e szavakkal üdvözölte:

— Örvendek, Jerusha hogy jól érzed, magagadat!

Egy téli estén nagy társaság volt a lelkésznel. Jerusha is ott volt s természetesen Shad is. Mikor a vendégek elszédtek, Shadnak föltűnt, hogy míg a többiek kényelmesen száuként indultak hazafelé, Jerushát nem várta senki. Udvariasan fölajánlotta neki a saját szánkóját, kivezette a ház elé s mellette a nő meggondolta volna a dolgot, már meleg bundákba volt burkolva és nyilbeszen röpült hazafelé. Nem kerülte el figyelmét,

gúnyos hahótával fogadta az elnöknek a visszavonásról szóló jelentését.

Az operabázis már új inténdást kapott. Már a múltkor volt alkalom jelezni, hogy a fővárosi államilag segélyezett színházak, ugyint az operabázis és a nemzeti színház inténdásává a királyné volt udvarmestere báró Nopcsa Elek fog kinevezetni. A dolog úgy is történt. Nopcsának kinevezetését nem sokára hozta a hivatalos lap. A héten már az installáció is megtörtént. Szerdán iktatták le az új inténdást hivatalába, mikor is elbucuztak a régi jó Stessertől, s valódi színészi lelkesedéssel üdvözölték az új főnököt. Hogy őszinte, avagy maszkirozott láng volt-e az, azt már nem tudjuk megmondani, de az tény a hivatalos forma ridegségét mi sem enyhítette. Az inténdás megjelent az operában, majd a nemzeti színházban, paradésan beiktatták azaz kijelentette hogy átveszi a vezetést, s azzal a pontum: Azt mondják, hogy az oláh nem sokat ért a heggedüléshez. De itt is pontum.

Még egy érdekes mozzanata volt e hétnek. Ez annak a sajtópernek a tárgyalása melyet a kir. ügyészség indított az „Olvasó” hirtal két cikke ellen, melyet a Kossuth-gyász alkalmával hozott, melyben ő király személyét látta megsértve. A tárgyalást tegnap tartották meg. A főügyési helyettes vitte a közzvadász szerepet, melyet az egész fővárosi közönség elítélt, mert éle a Kossuth-kultusz ellen irányult. Beszédében a királynak Kossuth Lajossal való összehasonlítása ellen tiltakozott, tényleg ebben találta a felségsértést. Visontai védő visszautasította a közzvadász szándékát, hogy politikát vigyen a törvényszék terembe. Seffer László hirtalprót, a vádlottat, az esküdtek nem vétkenek nyilvánították s így a törvényszék felmentette, a mi az ügyészt láthatólag kellemetlenül érintette.

Vádját visszautasították oda, a hová való.

Fővárosi levelező.

Különféle.

Dalárdák hangversenye. A lévai dalárda január hó 12-én Bellovits Imre, a budapesti országos ének- és zeneegylet nagynevű igazgatójának közreműködésével nagyszabású hangversenyt rendez, melyre ez uton hívjuk fel a minden széppért lelkesedő közönség figyelmét. A hangverseny programját és a szükséges tudnivalókat annak idején közölni fogjuk.

Közgyűlés. A barszmegei gazdasági egyesület Zongor János elnöke alatt 1894. év december 5-én d. e. 10 órakor Léván, a városház termében rendes közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal: 1. Elnöki megnyitó; 2. Költségvetési előirányzat 1895. évi zárszámadásra a felmentvény megadása. 3. Kertészszel kötött szerződés meghosszabbítása, vagy megszüntetése a jövőben. 4. Miniszteri leirat az alapszabályok tárgyában. 5. Miniszteri leiratok. 6. Folyó ügyek és indítványok.

Személyi változás. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Vondra János felülvizsgálói hatáskörrel felruházott I. o. pénzügyi biztost Léváról hasonló minőségben Sáros megye területére Girálra helyezte át. Helyébe Herczegh Károly nevezett ki Budapestről.

mily ügyesen vezeti Shad a lovat s mennyire tartja azt hatalmában.

— Ez a ló nem szokott mókázni, — szólott mosolylyal Shad; — megkóstoltassam vele az ostort?

— Amint akarod, Shad!

Mind a szélvész siklott odább a szán. Jerusha egészen el volt merülve a hóborított vidék szemléletében s nem is vette észre, hogy Shad egész csendben a dereka körül fonta karját és ellenállhatlan erővel szorította magához.

Vagy talán készakarva nem vette észre?

— Tovább menjünk még? — kérdezte Shad mikor a saját háza elé érték.

— Igen, — válaszol Jerusha habozva; aztán nevetve folytatta: — Tudod-e, hogy a dolog úgy veszi ki magát, mintha . . .

— Mintha? Folytasd Jerusha.

— Mintha te nekem udvarolni akarnál!

— Látod Jerusha, mi nem értünk soha rá az ilyesmire s lehet, hogy ezért támadtak köztünk apró félreértések. Nem ismerkedtünk meg eléggé. Kezdjük hát elülről. Régi tudtam, hogy mégis csak ez lesz vége; te nem Jerusha?

— Én legalább reméltem! — válaszolt az halkan.

Még az este paphoz mentek és megesküdtek. Shad udvarolni kezdett nejeinek, mint egy fiatal szerelmes; mert belátta, hogy a nő is szereti. Ez egészen megváltozott és gyakran keserű szemrehányásokat tett magának vakságáért.

Igy győzte le Shad kitartással és türelemmel a világ legmakacsabb lényait: anyósát és feleségét. Így esett meg, hogy jóllehet kétszer vált el és háromszor nősült meg, mindig csak egy és ugyanazon felesége volt.

A közigazgatási fegyelmi eljárás reformjának előkészítő munkái — mint értesülünk, — most folynak a belügyminiszteriumban s az erre vonatkozó javaslat előrelátólag a jövő év folyamán törvényhozási elintézés alá kerül. Szükségessé és alig elodázhatóvá teszi ezt a reformot a a jelenleg érvényben lévő eljárásnak fogyatékos és minden jogi renddel ellenkező volta, a mely eljárás sem a kormányának nem ad elegendő eszközt rendelkezésre, sem a tisztviselőket nem részesíti kellő jogvédelemben. Egy másik figyelemre méltó körülmény is a mellett szól, hogy a fegyelmi eljárás minél előbb reformáltassék. A belügyminiszter összeállította az egész országban folyó fegyelmi ügyeket évnegyedenként s ebből az összeállításból kitűnt, hogy az egyévenyedenben folyó fegyelmi ügyek száma 1300—1400 ra rug. Ez nem csak megszügyenítő, de a közigazgatás szempontjából tarthatatlan állapot is, mert az egész adminisztrációra megbénító hatással van az, ha a tisztviselőknél jelentékeny része fegyelmi eljárás alatt áll.

Ünnepély. A lévai k. r. főgimn. ifjúsági önképző köre f. évi decz. hó 1-én d. u. 2 órakor Vörösmarty M. korszorú költőnek születése évfordulója emlékére díszülést tartott, melyre a vezető tanár, Kroll Rudolfon kívül megjelent a főgimn. igazgatója, dr. Tóth György és a tanári kar majdnem teljes számban. A díszülés tárgyai ezek voltak: I. Emlékbeszéd Vörösmarty felett. Tartotta: Olgay E., alelnök, VIII. o. t. II. A magyar költő, Vörösmartytól. Szavalta: Sziassy Caesár V. o. t. III. Vörösmarty kisebb eposzairól. Értekezett: Lakner I. VIII. o. t. IV. Az élő szobor, Vörösmartytól. Előadta: Geleta G. VI. o. t. V. Vörösmarty drámáiról. Értekezett Balla Zs. VIII. osztályu tanuló. VI. Az uri hölgyhöz Vörösmartytól. Szavalta: Mertl L. VIII. o. t. VII. Vörösmarty lírája. Értekezett: Laufer L. VIII. o. t. VIII. Szép Honka, Vörösmartytól. Előadta: Szabó A. VII. o. t.

Gusztáv Adolf svéd király születésének háromszázados évfordulóját ünneplik f. hó 9-én a protestánsok. Eme nagynevű király volt az, ki a harmincz éves háboru alkalmával magáévá tette a protestantizmusnak végveszélylyel fenyegetett ügyét s a breitenfeldi (1631. szept. 7.) és a lützeni (1632. nov. 5.) diadalok kivívása által, mely utóbbi csatában maga is életét veszíté, biztosította a protestantizmus fennmaradását. Dicső győzelmei befolyással voltak a magyarhoni protestánsok felszabadulására is, a mennyiben az 1645 ben Rákóczy és III. Ferdinánd közt létrejött linzi békekötés kivívásában az ő győzhetetlen seregének is tagdhatatlanul nagy része volt. A protestánsok halás kegyelettel őrzik nagynevű mentőjük emlékét. Nevéről nevezték el ama nagy segély intézetet, mely hazánk szegény protestáns gyülekezetei részére is tizezer forint küld évenként. Az idén ezt az évfordulót szintén megünnepelik a magyarhoni ev. egyházak, köztük a lévai is és pedig olyképen hogy f. hó 9-én ünnepélyes isteni tiszteletre gyűlések össze s egy jótékonyczelu alap létesítése céljából az isteni tisztelet végeztével offertoriumot tartanak.

Felolvasó estély. A lévai iparos olvasókör, mely életre valóságának oly sok szép tanujelét adta, — mint lapunkat értesítik — a karácsonyi ünnepek második napján saját helyiségeiben szavaló és felolvasó estélyt rendez. A program előkészítése céljából egy szűkebb bizottságot küldött ki, mely azt meg is állapította.

Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök M. kir. Pál pénzügyi fogalmazó földadonyilvántartási biztost a lévai kir. pénzügyigazgatóságnál eddigi minőségében való meghagyás mellett pénzügyi segédtitkarrá léptette elő.

Ritka jubileum. A megyénkkel szomszdos Nagy-Tapolcsány községben ritka jubileumot ült Rudolf Fülöp izraelita tanító, ki az idén töltötte be ta itóskodásának 75. évét. Már felszázados jubileum is csodaszámba megy a pedagógia szolgálatában, de hogy valaki 75 évig egy folytatában oktatassa a gyermekeket az emberi tudomány elemeire, az már csakugyan unikum. A nyugalomba vonuló tanító 94 éves aránylag jól érzi magát. Rudolf Fülöp bizonyára az egyetlen tanító, ki már Napoleon idejében öntötte az írás és olvasás művészetét a kis esemetek kemény koponyájába.

Tanítóképezdei kormánybiztosok. A kormány a tanítóképző intézetek számára kormánybiztosi állást szervezett és pedig a felsőbb leányiskoláknál már előbb megszerveztetett biztosi mintára. Ez állásra Sebestyén Gyula budapesti tanítóképzőintézeti igazgató nevezett ki, aki, mint szakember, a tanferfiakat közt az első helyet foglalja el. Az összes tanítóképezdek feletti felügyelet a kormánybiztost illeti, kinek sikeres működésétől függ a tanügy fejlődése.

Huszezer magyarral kevesebb Ennyivel vándoroltak ki az idén Magyarországból, nagyobbbrészt felvidékünkről és a Dunántulról Amerikába, mint azt New-Yorkból, hol az érkezőket nyilvántartják, jelentik. Ennyivel tehát megapadt az idén Magyarországnak népe. A kivándorlók e nagy számából ítélve, az ember azt hihetné, hogy Amerikában minden magyart egy-egy aranybányával várnak; holott a valóságban úgy áll a dolog, hogy amerikai ravasz ügynökök egyszerűen baleknek néznek minden kíván-

dorlót, rögtön a megérkezésükor lefűlelik és ragaszknak hozzája, míg pénze tart. Ha aztán a kivándorló pénze elfogyott, a ragaszkodás is elfogy s a kivándorló végtelen nyomorba sűlyed. Mesés jövedelmekről szó sincs sőt munkát is néha nagyon nehezen kapnak a kivándorlók, mert megbízhatóságuk iránt kételkednek Amerikában.

Milleniumi legyzők. Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter ötvözezer milleniumi legyezőt rendelt meg Linhart Vilmos fiatal festőnél, a ki állami segélylyel Párisban és a külföldön tanulmányozta a legyező és díszmű festést. E legyezőkön Magyarország különböző vidékeinek népi eleletelesz izléses képekben feltűntetve. A legyezőket a kiállítás igazgatósága fogja árusítani.

Az állami anyakönyvvezetésről szóló törvényjavaslat szentesítése már a legközelebbi napokon várható lévén, a kormány mielőbb meg szándékozik tenni az új intézmény életbeléptetéséhez szükséges előzetes intézkedéseket. A belügyminiszteriumban nevezetesen már a jövő év második felében fölláttják a központi anyakönyvi osztályt; rendszeresíteni fogják továbbá az anyakönyvi felügyelői állásokat és pedig mindjárt kezdetben lehetőleg teljes létszámmal, minthogy az az anyakönyv-vezető személyzet begyakorlására, rendszeres munkálkodáshoz szoktatására s a gyors és közvetlen utbaigazításoknak a megadására a dolog természeténél fogva éppen az állami anyakönyvek vezetésének első szakában lesz a legnagyobb szükség.

Magyarok hazája a költők dalaiban. Ily ezínen vastkos kötetet képező s hazafias költeményekből álló anthológiát becsátott közre Babik József, az egri tanítóképző intézetben a magyar nyelv és történelem tanára. Babik neve nem ismeretlen előttünk. Előző két művéből ismerve már eleve is azon meggyőződéssel fogjuk kezünkbe a könyvet, hogy benne ismét a szellemus szerzővel találkozunk. S a mű becsületére válik a szerzőnek. Magyarország történelmét olvassuk a szakértelemmel rendezett szép költeményekben, a magyar lantok által megénekelt édes haza képe ragyog elénk a sorok közül. Szakértelemre s alapos ismeretre vall, hogy a gyűjtemény már rég elfeledett hazafias dalokat is elevenít fel. Egy hibája van azonban a műnek, hogy benne Vörösmarty, Tompa és Garay nem szerepelnek, mert ezek verseiből a kiadó, Mehner Vilmos egyet nem volt hajlandó átengedni. Egyébiránt Vörösmarty, Tompa és Garay hazafias költeményei már jó részt ismeretesek, s így a hiány nem épen pótolhatatlan. Minden hazafi és honleány pártfogásába ajánljuk e becsületes munkát, mely a költők dalaiban bájos és lelkesítő, bánatos és vigasztaló szavakban rajzolják az édes magyar haza fölött elviharzott századok történetét. A mű ára 2 frt 60 kr. Kapható a szerzőnél Egerben.

A népoktatás a milleniumi kiállításon. A kulturminiszter felhívta már régebben az összes népoktatási intézeteket, hogy vegyenek részt a milleniumi kiállításban és ebbeli szándékukat még ez évben jelentsék be az illető csoportbiztosoknak. A tanfelügyelőket most utjabban ismét felszólította a miniszter, hogy a felügyelőikre bizott intézeteket szólítsák föl a kiállításra. Egyszersmind kinevezte a miniszter csoportbiztosokul a következőket: 1. A kisdudóvokra nézve Morlin Emil miniszteri titkár; 2. a felsőbb le nyiskolákra, tanítóképezőkre, felső nép és polgári iskolákra nézve Suppán Vilmos áll. felsőbb leányiskolai igazgató; 3. az elemi iskolákra s emberbaráti intézetekre nézve György Aladár; 4. a népoktatási intézetek házi ipari és kézügyességi oktatására Saterényi József iparfelügyelő; 5. a kereskedelmi szakiskolákra Fillingner Károly igazgatót.

Milyen hideget és meleget állhat ki az ember? Az emberi test melegsége az éjszaki sarkok felé lakóknál ép úgy 37—38 Celsius fok, mint az egyenlítő lakosainál. Azonban az ember száz foknyi hőmérséki különbségnek is ki van téve. Szibériában, Irkucsiban télen átlag 42 fok a hideg, júliusban pedig 18 fok a meleg. Ez a különbség 60 fok. De ugyan e helyen előfordult 62 fok hideg és 38 fok meleg is, a mi már 100 foknyi különbség. A Vörös tenger mellett többször volt már 45—50 foknyi hőség. Utazók még nagyobb forróságot is észleltek, így Murzuk oázban Ritchie és Lyon 56 fokot árnyékban, Start 54 fokot Ausztráliában a Maguaire folyónál, Armand orvos Hed Merdzsa mellett 63 fokot a sátorban, a napon pedig 72 fokot. Nem egyszer tettek már kísérletet annak megtudására, hogy az ember mily hőséget tűrhet el. Blaydes természetbuvár 126 fok hőséget hét percig eltűrt, bizonyos Martinez nevű spanyol 170 foknyi forróságban negyed órát töltött. Ezek azonban kivételek. A gyárakban lehet legjobban látni, hogy az emberi test szervezete mily különböző hőmérsék közt mozog. Órákig dolgozik 40—50 foknyi hőségben, s aztán az esti lehűlt légre jön ki. A hajófütek folyton pokoli hőségben izzadnak, úgy hogy szinte megfoghatatlan, miképen viselhetik el.

A jegygyűrű és jelentősége. A gyűrűhordás szokása igen régi: előfordul az már az egyiptomiaknál, izraelitáknál, görögöknél és rómaiaknál. A szokás onnét eredt, hogy mindég pecsétnyomót

hordjanak magukkal, melyet aztán kényelemből gyűrűre alkalmaztak. Ez utóbbi értelmében lett a gyűrűk váltása is a szerelmesek jelvénye, mely által azt akarták kijelenteni, hogy a kötött frigy ugyszólván meg van pecsételve. Az első keresztények e jelvényt a pogányoktól vették át. Az esküvés előtt a lelkész az Atya, Fiu és Szentlélek nevében beszentelte a gyűrűket és különös szertartások mellett a vőlegény és menyasszony ujjára tűzte. Egy jó darab ideig nagy véleménykülönbség támadt arra nézve, hogy melyik ujjra tűzzék a jegygyűrűt. A legesesebb vélemény az öreg, fogáros Izidorus adta, mondván: A bal kéz negyedik ujjá viselje a jelvényes karikát, mivel ez utjabban oly ér van, mely szoros összeköttetésben áll a szívvel. Azóta a jegygyűrűt a bal kéz negyedik ujján, az ugynevezett gyűrűs ujjon viselik. Isidorus állítását ugyan az ujkori tudomány avval czáfolja meg, hogy az emberi test minden ere szoros összeköttetésben áll a szívvel és szerintünk legkevésbé szorít és legkényelmesebben hordható.

Léván november hónapban meghaltak: Dr. Pólya József élt 64 évet, Mészáros Mária élt 1 évet és 6 hónapot, Dukasz Lipót fia élt 4 órát, Hullai József élt 2½ hónapot, Vizi Sándor 6 hónapot, Kucsera Gyula élt 1 hónapot, Hegyi Pál élt 60 évet, Szeniczai Mária élt 14 évet, Baumgarten Katalin élt 20 évet.

Rövid hírek. — **Kossuth Ferencz honpolgársága.** Kossuth Ferencz a magyar állampolgárság kötelékébe visszavéttett. Hétfőn már a hűségességet is letette. — **Bismarck** hercegeknek, a volt német kancellárnak felesége, szül. Putkammer báróné, a napokban meghalt. — **Új államtitkár.** Mint írják, kereskedelmi államtitkár Látóczy Imre orsz. képviselő fog kinevezetni. — **Mesterséges jégpálya.** Budapest életre való vállalkozói a többi modern világvárosok példájára mesterséges jégpályát akarnak létesíteni, a melyen a sport kedvelői nyáron által is gyakorolhatják a korcsolyázás művészetét.

APRÓSAGOK.

— A kis fecsegő. — Bácsi nyisd ki az esernyődet. — Miért? Hiszen szép nyári idő van. — Eppen azért a papa tegnap mondta, hogy nem érdemled meg, hogy a nap rád süssön.

— Ez is ok. — Miért ajándékoztad el kutyádat? — Hiszen csak tegnap váltottad meg számára a bárczát! — Eppen azért! Nagyon tüntetni kezdett azzal, hogy az ő adója ki van fizetve, az enyém még niucsen.

KOZONSÉG KÖRÉBŐL.

Felhívás!

A lévai állami tanítóképző 1895-ik évi junius hó végével 25 éves fennállását fogja ünnepelni. Ebből kifolyólag felkérem mindazokat, kik tanpályájukat az állami tanítóképezdeben végezték, legyenek szivesek értesíteni:

1. Tartózkodási helyük, állásuk és működésükről;

2. Arról, hogy szándékoznak-e a jubilaris ünnepélyen személyesen, esetleg irodalmi, művészi, vagy ipari munkájuk kiállításával résztvenni?

3. Ohajtják-e az intézet fejlődése, multja és jelenéről (képekkel) szerkesztett emlékkönyvet (ára 2 korona) megszerezni.

Léva, 1894. november 26-án.

Szabó Lajos
igazgató.

HENNEBERG G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: **fekete, fehér és színes kelyemszöveteket**, méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen**, sima, esikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző színe árnyalatban), Minták postafordulóival küldetnek Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: w.-mászánként 5 frt 80 kr, 5 frt. 90 Két szerez 5 frt 20 kr. 5 frt 30 kr. -- Rozs 5 frt. 30 kr. 5 frt 40 kr. Arpa 6 frt 50 kr. 6 frt 80 kr. — Kukorica 6 frt 20 kr 6 frt 40 kr. Bab 6 frt 40 kr. 6 fr 60 kr. Zab 6 frt 20 kr 6 frt 50 kr. Lencse 7 frt — kr. 7 frt 20 kr. Kéles 4 frt 20 kr. 4 frt 50 kr.

KIS HIRDETESEK.

E levélben minden szó egyszeri beiktatása 3 kr. ba kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 3 kr.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadócéggel ad, ki leveleli tudakozásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

Egy szép írású fiatal ember ügyvédi irodában alkalmazást nyerhet azonnal. Feltételek: helyes írás, a magyar és tót nyelvnek ismerete. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Házvezetőnői állást keres. Jó családból való fiatal nő házigazdónak házikisasszonynak — szerény feltételek mellett ajánkozik. Czim a kiadóhivatalban.

Tisztelettel alólirt, helyben letelepedett, kitűnő oklevelet nyert

S Z Ü L É S Z N Ő

ajánlja magát a jobb körök s egyszerű polgári családok becses figyelmébe. — E minőségben legutóbb Esztergomban működött nagy sikerrel s annak a reményének ad kifejezést, hogy sikerülni fog magának Léván is jó hírnevet szerezni.

Léván, 18. 4. nov. 17.

Kitűnő tisztelettel Elek Istvánné szül. Gábornyik Mária lakik Kossuth-utca 187. saját házában

Üres ládák (Verschlag). jó karban és olesón kaphatók hol? Megmondja a lap kiadóhivatala.

MINEK PESTRE!?! MINEK BÉCSBE!?!

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ nélkül

50 krajczáros részletfizetésre

HOWE, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON

RINGSCHIFF

VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi célokra 5 évi jótállás mellett Singer gépeket ajánlok

30 forintért

Használt gépek becserejtetnek, vagy igazítottak jutányos áron Géptük, részek és csónak raktáromon mindig található.

48-12-9 FISCHER MIKSA kereskedése Léván.

Karácsonyi-occasio 1894.

A n. é. közönség szives figyelmét van szerencsém az ez idei, üzletben rendezett-karácsonyi eladásra felhívni!

A rendkívül olcsón számított és alantabb jegyzett, az occasio-eladásra áruba bocsátott cikkek oly meglepően nagyszerű választékot nyújtanak, hogy azok megtekintésére a nagyérdemű közönséget bátran meghívom.

- Téli jaquettek á 5—8 és 10 frt
- Téli capesek á 10—12 és 15 frt
- Téli bundák á 20—25 és 30 frt
- Téli és tavaszi gyermek és leányköp. á 3—6 és 8 frt
- Női esőköpenyek á 5—10 és 15 frt
- Tavaszi jaquettek á 3, 5, 9 és 12 frt
- Csipke gallérok á 4—6 és 10 frt
- Női ruha szövetek méterenkint . . . á 15, 25, 40 és 50 kr.
- Női ruha cheviottok méterenkint . . á 30, 40, 50 és 60 kr.
- Női ruha barkettek méterenkint . . á 16, 22 és 25 kr.

Sensatio: Tricot derekak, blouseok, jauponok, különféle ruhadíszek, szövet és selyem maradékok

FÉLÁRON.

GROTTE VILMOS

női- és uri divat kereskedése Léván.

Egy partie 120 cm. széles női ruha camgarn, métere 1 frt 04 kr.

Védjegy.

Kitűnőnek és megbízhatónak ismert borkivonatunkat melegen ajánljuk, mely eredeti gyári árjegyzék szerint kapható Czizok János és Kern Testvérek fűszerkereskedő cégeknél Léván.

Valódiságáért az alant jegyzett igazgatóság szavatol. TOKAJ HEGYALJAI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG S.-A.-UJHELY.

Dr. Nyomárkay Ödön.

Zempléni kórház orvosa.

Székely Elek,

ügyvéd.

Figyelem a fenti védjegyre!!!

Értesítés.

A lévai takarékos és hitelintézet igazgatósága a betét kamatlábat 1895. évi január 1-étől

4 1/2 %-ira szállította le.

Erről mihez tartás végett a tisztelt betevők ez-uton értesítettnek.

Léva, 1894. november 20.

Az igazgatóság.

KLEIN SÁNDOR

órák- és ékszerész Léván.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tulajdonságára hozni, hogy bevásárlási utól visszatérve, dus raktáram t a legszebb bel- és külföldi ujdonságokkal felszerelve tetemesen megnagyobbítottam.

Báterködöm szives figyelmét rendkívül nagy választékú

óra, ékszer, arany- és ezüstáru

üzletemre felvni, melyben mindenki részére alkamas

karácsonyi és ujjevi ajándék

található rendkívül jutányos áron.

Vidéki megrendelések pontosan és lekülsim retesen teljesítettnek.

Midőn még a n. é. közönséget raktáram megtekintésére meghívni van szerencsém, maradok

kitűnő tisztelettel

KLEIN SÁNDOR

órák- és ékszerész.

1893-94-ki

termelési évad.

67542. X. 1894.

Budapest vidéki magyar királyi pénzügyigazgatóság.

Gróf Keglevich István utódai

budafoki cognac és borszeszgyáros cégnek.

Kérelmére a budafoki cognacgyárban az 1893-94 termelési évadban feldolgozott bormennyiségről és a fizetett szeszadóól szerkesztett kimutatás mellékelve kiadatik.

Budapest, 1894. aug. 14.

Fináczy m. p.

Kimutatás

A Budafokon levő Gróf Keglevich István utódai cognacgyára által az 1893-94. termelési évadban feldolgozott bormennyiség:

összegezve? 1,195,780 liter.

ezután fizetett termelési adó

összegezve: 12555 frt 69 lr.

Budafokon, M. kir. pénzügyőri szakasz.

1894. aug. 14.

Gurszky Rezső m. p. szemlélsz.

Nyilvánosság elől csakis mi hoztunk tevékenységünkéről hivatalos adatokat, ezzel ismételten bizonyítékát akarjuk adni ama körülménynek, hogy cognacunk megbízhatóság tekintetében felül mul minden más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk 1882-ben alapítottot és az

* és ** cognac 1885 és 1886-ban

*** " 1888-ban

**** " 1891-ben

hozott általunk forgalomba, méltányos ama bizalom, mely gyártmányunkban helyeztetik.

A fentiek által bizonyítékát adjuk mily kiváló szolditással dolgozik gyárunk és elvárjuk, hogy a fogyasztó közönség, mely

megbízható és kiváló

jó cognacra suly fektet; a kizárólag diszoklevelekkel kitüntetett és mindenütt kapható

Gróf Keglevich István

fogja vásárolni

cognac-ot

Gróf KEGLEVICH ISTVÁN utódai promontóri cognac és borszeszgyár igazgatósága.